

 *Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Moderní metody výuky v ekonomice

Ing. Veronika Vogeltanzová

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ing. Veronika VOGELTANZOVÁ**
Osobní číslo: **H080262**
Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Učitelství odborných předmětů pro SŠ**

Téma práce: **Moderní metody výuky v ekonomice**

Zásady pro vypracování:

Studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti metod výuky.
Příprava metodiky výzkumné části.
Realizace výzkumu se studenty.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

PRUCHA, J. Moderní Pedagogika. Praha: Portál, 2007. ISBN 80-7367-047-X.

GEOFFREY, E., R. Moderní vyučování. Praha: Portál, 2006. ISBN: 978-80-7367-427-4.

SITNÁ, D. Metody aktivního vyučování. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-246-1.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Alena Dofková

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

6. ledna 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

6. května 2011

Ve Zlíně dne 6. ledna 2011

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 10.4.2011

.....
Togelhaus

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Abstrakt esky

Moderní metody výuky vedou studenty k rozvíjení osobnosti a zkvalitnění výuky. Každý učitel by se měl zamyslet nad svými výukovými metodami. Učitel by se tak měl připravit dobře a aplikovat s přímou pomocí na věk studenta tyto moderní výukové metody.

Teoretická část se soustředí na vypsání moderních výukových metod. V analytické části se autorka soustředí na výzkum mezi fakultami Vysoké školy a hodnotí pak výsledky výzkumu. Tyto výsledky se pak aplikují v praktické části.

Klíčová slova:

výuka, výukové metody, výzkum, aplikace výzkumu

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Abstract in foreign language

Modern methods of education enable scholars to develop their own personalities and lead to improving quality of education as well. Every single teacher should think of the methods he or she is working with. Teachers also should react at life's and environment's development and apply the modern methods of education at the adequate age of students.

Theoretical part of the bachelor thesis describes the modern methods of education. In the analytic part the survey among students of the university is being made and results and findings are described. Those findings are applied in the practical part of the thesis.

Keywords:

pedagogy, pedagogy method, research, application research

ce Ing. Alen Dofkové za odborné vedení, cenné rady a
podn tné p ipomínky p i realizaci mé bakalá ské práce. Dále d kuji v–em u itel m na V™
logistiky, o. p. s. v P erov za podn tné názory, které mou bakalá skou práci formovaly.

Prohla–uji, že jsem na bakalá ské práci pracovala samostatn a použitou literaturu jsem
citovala.

Prohla–uji, že odevzdaná verze bakalá ské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG
jsou totožné.

Ve Zlín 03. 04. 2011

Podpis diplomanta

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ÁST	12
1.1 HUMANIZACE TĚKOLSTVÍ.....	13
1.2 ÚKOLY PEDAGOG A PSYCHOLOG	14
1.3 DOBRÁ TĚKOLA.....	16
1.3.1 Kvalita u itele	17
2 VÝBĚR VÝUKOVÉ METODY	19
3 OSOBNOSTNÍ CHARAKTERISTIKA U ITELU	21
3.1 VYUŽÍVACÍ METODY A POSTUPY ROZVOJE TVOŘIVOSTI	24
3.1.1 Základní metody rozvoje tvořivosti:	24
3.1.2 Diskusní metody	26
3.1.3 Brainstorming	27
3.2 PROBLÉMOVÁ ÚLOHA.....	29
3.2.1 Projektová metoda.....	31
3.3 VIRTUÁLNÍ UNIVERZITY	32
3.4 MULTIMÉDIA.....	33
II PRAKTICKÁ ÁST	34
4 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM	35
4.1.1 Profil V TM logistiky o.p.s. v P erov	36
4.2 INTERPRETACE DOTAZNÍKU SE STUDENTY V TM	37
4.3 VÝZKUM S U ITELI V TM	45
4.3.1 Návrhy k podpoře moderního využívaní	51
ZÁVĚR	54
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	58
SEZNAM PŘÍLOH	59

Chce-li být vyučující ekonomiky kvalitní a erudovaný učitel, kterého budou studenti respektovat, musí se neustále vzdělávat, jak na úrovni teoretické, tak na úrovni praktické. Základním aspektem pro rozvoj vzdělávání a modernizace výukových metod u učitelů, je zájem vzdělávat studenty s cílem a myšlenkou kvalitně odvedené práce. Modernizace výuky musí být realizována na takových aspektech, aby český student byl schopen tyto modernizace přijmout a byl schopen získané výsledky aplikovat.

Své nezastupitelné místo v procesu výchovy a vzdělávání má učitel. Úkolem jsou různé úkoly by neměly být naučit žáky co nejvíce faktických vědomostí, ale rozvíjet jejich schopnosti učitel se a samostatně myslet, nacházet informace a pracovat s nimi, vidět věci v souvislostech, nalézat nové postupy a naučené umět uplatnit v praktickém životě.

Úkolem učitele není jen vzdělávání žáků, ale i jejich výchova. Ta vede jednotlivce ke kvalitní spolupráci, respektování se navzájem, umění naslouchat jiným názorům, zaujímání stanoviska a operativnímu jednání v různých situacích.

V souvislosti s úkoly učitele často hovoříme o metodách, kterými je vyučovací proces uskutečňován a o tom, jak si představujeme kvalitní výuku. Víme, že vrchol dobré výuky není v poutavém výkladu učitele i přesto se setkáváme s odklonem od alternativních způsobů výuky a přetrváváním rutinní výuky s dominantním postavením učitele. Tento problém se objevuje hlavně na druhém stupni základních škol a na středních školách. Zhoršuje se nácvik komunikace, zpracování informací a práce s textem. Na základě těchto informací má téma mé bakalářské práce. Moderní vyučovací metody vhodné pro výuku ekonomických předmětů jiným způsobem.

V teoretické části se pokusím pomocí studia odborné literatury o vysvětlení pojmů humanizace učitelství, kde klade důraz na individualitu učitele. Zaměřím se na posouzení, kdy se učitel stává dobrým učitelem. Napíši o kvalitách učitele, popíši některé moderní metody a o charakteristiku vybraných metod, které považuji za moderní.

V praktické části uvedu vlastní zkušenosti z výuky moderními metodami, které na mě jako na studenta zanechaly pozitivní stopy a věřím, že upevnily moje vzdělání.

který jsem provedla mezi u iteli, vyvodím záv ry, jak je moderní vyu ování efektivní a v jakém množství vyuffívají e-tí pedagogové jakékoliv moderní výukové metody. Dále popí-i, jak je realizace moderních výukových metod pro vyu u- jící náro ná.

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

I. TEORETICKÁ ÁST

Pedagogové a psychologové zabývající se teoretickými i praktickými otázkami –kolství a procesu výchovy a vzdělávání i uitelé s dlouhodobými praktickými zkušenostmi v současnosti zjišťují, že tradiční –kolství ufl nestává vysokému tempu rozvoje a –ění v –deckých poznatk . Stále více se potvrzuje, že v dne–ním extrémně složitém sv t , v prost edí komplikovaných sociálních podmínek a mezilidských vztah ufl jedinci nevysta í nejen s dob e osvojeným množstvím informací, poznatk a v domostí, ale ani se znalostmi, jak tyto poznatky prakticky v kařdodenním řivot vyuffít; p edev–ím se totiž pot ebují více dozv d t sami o sob ó kdo jsou, jací jsou, jak je vnímá jejich okolí, jakou roli mají ve svém sociálním prost edí, jak v t–inou e–í problémy, jaké mají pot eby a p ání, jaké cíle a aspirace si formulují a jaké jsou jejich osobní p edpoklady pro dosaření t chto cíl . Na takové úkoly není sou asné –kolství p ipraveno. Vyřladuje závařn j–í zm ny.

Motto

řJe dobré, že kařdý z nás je trochu jiný.

Hledejme nikoli to, co nás rozd luje, ale co nás spojuje.ř

Dne–ní –kola se stává, jak zd raz uje ada pedagogických a psychologických pr -zkum (nap . Gajdo–ová, Herényiová, 1994), pro mnohé řláky stresujícím zářlitem, vyvolává v nich intenzivní pocity únavy, p etřfenosti, nap tí, stresu a obav. Potvrzuje se, že dokonce i ti řláci, které u itelé považují za výborné, tedy řláci s vynikajícím prosp chem a bez problém s u ením, mají ze –koly, výuky a p ístupu n kterých svých u itel strach a projevuují negativní postoje. Neurotizující situace v dne–ní –kole se potom ve velké mí e spolupodílí na zvý–ené labilit mnohých na–ich d tí, p iná–í dal–í r znorodé problémy v jejich chování (nap . zá–koláctví, násilí, agresí, –ikanu) a zároveň mají podíl na vzniku problém řláka p i u ení, a dokonce i na postupném sniřování úrovn –kolní výkonnosti a úspě –nosti, která neodpovídá jejich osobním psychickým p edpoklad m.

Pro sou asnou –kolu je charakteristické, že navzdory deklarovanému cíli, tj. komplexnímu a harmonickému rozvoji osobnosti řláka, klade d raz p edev–ím na jeho výkonnost a –kolní úspě –nost, jejichřl kritériem je známka. V pozadí z stal citový a sociální vývoj řláka , rozvoj jejich samostatnosti, tvo ivosti, nadání a talentu. Málo si pamatuje na negativní d -

ch požadavků na učitele, na harmonický osobnostní vývoj a psychické zdraví žáků.

Moderní didaktika přitom neustále dokazuje, že skutečným ukazatelem efektivnosti výchovně-vzdělávacího procesu je kromě tradičně uznávaného rozsahu a kvality osvojených vědomostí, dovedností a návyků především globální rozvoj osobnosti žáků, jejich všeobecných a speciálních schopností, osobnostních vlastností, zájmů, postojů, aspirací, hodnotové orientace a zejména úroveň jejich duševního zdraví.

Zmíněné problémy, které v současnosti panují v učitelích, ukazují, že je nezbytné v systému politiky a kultury škol a v systému jejich výchovně-vzdělávacího procesu uskutečnit změny. Měly by se uskutečnit nejen v obsahu vzdělávání a následovně v učebních plánech a standardech, o ostatním o tom se v posledním páse na oficiálních plánech diskutoválo ale zejména v oblasti sociálního systému školy, ve sféře vztahů mezi učiteli a žáky, učiteli a rodiči a samozřejmě ve vzájemných mezilidských vztazích v učitelstvě.

1.2 Úkoly pedagogů a psychologů

Psychologové a pedagogové ve školách a školních zařízeních mají v současnosti tyto úkoly:

vytvářejí optimální sociální, výchovné a vzdělávací podmínky, které by zabránily vzniku sociopatologických jevů a eliminovaly je (mezi tyto jevy patří například agresivita, šikana, intolerance, záškoláctví, delikvence, drogová závislost, ale i narůstající stres, vyčerpanost, napětí a konflikty mezi vrstevníky i mezi učiteli a žáky) a pozitivně působily na **harmonický osobnostní rozvoj a psychické zdraví žáků a učitelů**, pro žáky i učitele aktivně spolupřispívají k vytvoření podmínek, které by umožňovaly rozvoj jejich:

- **kognitivizace** (schopnost myslet, řešit problémy, využívat informace pro svůj život, práci a seberozvíjení),
- **emocionalizace** (získávání emoční zralosti a emoční inteligence),

hodnotové orientace, stylu života, seberozvíjení a sebez-
dokonalování,

- **socializace** (prohlubování vztahu k sobě i ostatním, efektivní komunikace a kooperace a vytváření dobrých mezilidských vztahů v učitelských sborech, mezi žáky a učiteli a rodiči a dalšími pracovníky zapojenými do výchovy a vzdělávání,
- **autoregulace** (udržování psychického a fyzického zdraví a rozvoj odpovědnosti za sebe, za své chování a jednání, za vlastní osobnostní zrání),
- **kreativizace** (posilování schopnosti tvořit problémy, flexibility, originality, tvořivého životního stylu),

Formovat a rozvíjet u žáků i učitelů smysl pro vnitřní hodnoty, jakými jsou láska, tolerance, důvěra, otevřenost, ústnost, úcta, respekt, přátelství, partnerství, vzájemná pomoc a komunikace, tvořivost a kooperace, stimulace namísto nátlaku (motivování dítěte nátlakem zvenku nahradit vnitřní motivací, základní princip komunikace založit na vzájemném respektu – dítě se tak stává rovnocenným partnerem dospělých), metody a postoje (dokázat dítě ovlivnit a získat ke spolupráci), vzdělávání rodičů (pořít si děti sledky faktu, že dnes se dítě cítí více svobodné a oprávněné dělat to, co samy chtějí).

Změní se role učitele (pomáhat žákům při jejich adaptaci, ovlivňovat chování a postoje žáků, vzdělávat se v psychodynamice a skupinové dynamice a řešení problémů s dětmi s poruchami učení a chování, psychologické postupy (ve výchově volit povzbuzování, sociální interakci a skupinovou diskusi).

Autoři velmi správně podtrhují, že v humanistické škole by měli pedagogové, psychologové a další odborníci podílejí se na výchově, vzdělávání a psychologické péči o žáky akceptovat ve své profesionální činnosti tyto návrhy a řídit se jimi:

- přijímat dítě takové, jaké je,
- prokazovat mu důvěru a tím ho učitel dává sobě samému,
- věřit v jeho schopnosti a tím podporovat sebevědomí dítěte v procesu sebepřijímání,
- uznávat dobře vykonanou práci a oceňovat vynaloženou námahu,
- pracovat se skupinou tak, aby se podpořil a ulehčil rozvoj dítěte,

se podpořil a ulehčil rozvoj dítěte,

- pomáhat v rozvoji psychologických dovedností, které umožní dítěti dosáhnout úspěchu,
- odhalovat silné stránky dítěte a zaměřovat se na ně,
- zajímat se o dítě. [1]

1.3 Dobrá škola

Co je to dobrá škola? Odpověď můžeme dát za předpokladu, že máme představu o budoucí společnosti, k jejímu rozvoji má škola přispívat. Také je třeba si předeem ujasnit, co všechno by se mladí lidé měli naučit a kolik z toho jim má škola šdodat. To zase závisí na požadavcích dnešní společnosti, ale nejen na nich. Nebo výchova a vzdělávání se musí vždy vztahovat také v budoucnosti, ve které budou dnešní mladí lidé žít. Bez realistického obrazu dneška a bez vize budoucí společnosti nemůžeme definovat pojem šdobrá škola.

Společnost podrobující se rychlým změnám nebude v příštím století o nic méně dynamická než je dnes. Nejlépe ji lze popsat jako společnost, která se učí, protože znalosti a kompetentní přístup jsou klíčem k jejímu úspěchu. Nová je ta skutečnost, že učení v budoucnu již nebude vyhrazeno pouze pro mladou generaci, je-li se připravuje na život v dospělosti. Stane se zcela samozřejmou částí každodenního života všech v různých skupinách, povoláních a sociálních vrstvách. Představa celoživotního učení nám není cizí již dnes, ale přece jen ji spojujeme většinou pouze s určitými profesemi. V budoucnu se stanou všichni lidé součástí společnosti, která se učí.

Je otázka, jak bychom mohli nejlépe vyhovět rozmanitým požadavkům na učení. Má škola, jak ji známe z tohoto století, být i nadále vhodnou formou organizace učebních nabídek? Zatím má ještě dominantní postavení, ale stále častěji ji naráží na konkurenci (např.

[1] GAJDOŠOVÁ, Eva., HERÉNYIOVÁ Gabriela. Rozvíjení emoční inteligence dětí . 1. vydání. Praha: Portál 2006. ISBN 80-7367-115-8.

médií), která udává směr uení pro velké skupiny lidí ve společnosti. Vzniká tak vzdělávací trh. Nejrychleji k tomu dochází mimo etablovaný –kolský systém a neorganizované uení, např. uení v kařdodenním řivotě mimo –kolu, získává p i nejmen–ím stejný význam jak uení obvyklé p i –kolním vyu ování.

I na pracovi–ti se dnes lidé u í mnohé z toho, co se d íve vyu ovalo ve –kolách. Lze tedy íci, ře –kola by mohla velkou část úkol , které ařl doposud plnila, p enechat jiným institucím. K tomu se p idává je–t fakt, ře mnoho mladých lidí je –kolou jifl unaveno, takře z vyu ování mají jen t řlko n jaký uřitek. Mnoho kritik se navíc domnívá, ře –kola je neefektivní a p ři–drahá. Kdyby existovaly institucionální alternativy ke –kole, pravd podobn by je p ivítala velká část obyvatelstva. Jisté je, ře –kola si své dosud relativn izolované a autonomní postavení neudrří. U ení bude nabývat diferencovan j–ích forem a bude rozd leno do více institucí. V d sledku toho bude nabídka –koly také flexibiln j–í a rozmanit j–í neřl ve 20. století. V debatách posledních let byly zastoupeny dva extrémní názory týkající se úlohy –koly. Na–li se kritici, kte í se vyslovovali pro zru–ení –kol. Na druhé stran stáli p ívrřenci –kolské společnosti, v nířl –kola a vzd lání mají rozhodující význam pro řivot. [2]

1.3.1 Kvalita u itele

P i posuzování kvality u itel se pracuje obvykle s kritérii, jejichřl stanovení je v kompetenci jednotlivých posuzovatel . V podstat neexistuje závazný definovaný systém kritérií kvality u itel a p edstavy posuzovatel pak mají v krajnostech bu velmi obecný rozm r odvozený od didaktických kategorií nebo vznikají jak řad hocō deskripce sledovaných jev a událostí. Interpretace kvality u itel pak m ře být r zná i kontroverzní, zvlá–t proto, ře indikování ukazatel kvality je nejasné a obtířlné.

Existuje v–obecné p esv d ení, ře kvalita u itel je podmín na kvalitou jejich p ípravného vzd lávání, kterému p edchází výbě r vhodných uchaze ō o studium u itelství.

[2] RÝDL, Karel. Inovace –kolských systém . 1. vydání Praha: ISV nakladatelství 2003. ISBN: 80-86642-17-8.

V jednotlivých zemích se ujas ují kritéria optimálních p edpoklad budoucích u itel a konstruují se nástroje pro jejich zji– ování, cořl se stále ukazuje jako problematické.

ímací zkoušky jsme zaznamenali na pedagogických fakultách v České republice. Kvalita učitele je rovněž spojována s profesionalitou, tedy s vysoce kvalifikovaným, zodpovědným a efektivním výkonem, který je posuzovatelný v následujících aspektech indikujících kvalitu:

- zaujatost vlastní prací, láska k práci a k dětem – osobnostní aspekt,
- umění vyučovat – didaktický a kurikulární aspekt,
- příkladné morální chování – etický aspekt,
- efektivní vedení třídy ve vyučování a k vytvoření příznivého klimatu ve třídě – pedagogický a manažerský aspekt,
- zařazení nových informačních a komunikačních technologií do výuky – didaktický aspekt,
- ovládnutí různých modelů vyučování a učení – didaktický a pedagogicko-psychologický aspekt,
- připisování se vyučovacím situacím, improvizace – osobnostní a didaktický aspekt,
- znalost třídy a umění diagnostikovat je – pedagogicko-psychologický aspekt,
- vyměňování si idejí a zkušeností s ostatními učiteli a spolupráce – osobnostní a specificky profesní aspekt,
- sebereflexe učitele – osobnostní, specificky profesní a pedagogický aspekt,
- vysoká úroveň profesní zodpovědnosti – osobnostní a etický aspekt,
- zdokonalování učitelské profese jako reflexe změn – pedagogický, specificky profesní a osobnostní aspekt (VĚCOVÁ a VAŮTOVÁ 1997, s. 35-54).

[3] VAŮTOVÁ, Jaroslava. Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu. 1. vydání. Brno: Paido nakladatelství 2003 ISBN: 80-7315-082-4.

ETODY

Aby se mohl učitel kvalitně rozhodnout, jakou vyučovací metodu zvolí, aby dokázal průběh reagovat a mohl při plánování výuky využívat větší množství činností, musí vědět:

- jaké vyučovací metody jsou mu k dispozici,
- jaké jsou přednosti a slabiny těchto metod,
- k jakým účelům každá z nich může sloužit,
- jak každou z nich uplatňovat v praxi.

Která učební metoda je nejlepší? Stejně tak bychom se mohli zeptat mistra tesaře, který je jeho nejlepší pracovní nástroj. Tesař si vybere nástroj podle toho, zda chce vytrhat díru, rozříznout kus dřeva či vytáhnout hřebík. Každý druh nářadí má své uplatnění a dobrý tesař nejen ví, jak se v daném nástroji pracovat, ale též pozná, který nástroj je za daných podmínek nejvýhodnější. Učovací metody, stejně jako tesařovy nástroje, jsou tedy vybírány na základě účelu.

Čláci jsou rádi aktivní: hovoří spolu, vyrábějí produkty, jsou tvůrčí, konají činnosti. Pasivní metody v lásce nemají, zcela dole v žebříčku oblíbenosti jsou tedy přednášky, flák sedí a jen poslouchá. Nepropadne tedy představa, že čláci jsou ve své podstatě líní a dávají přednost činnostem, které je co nejméně vyruší z jejich snění. Obecně se dá říci, že čím aktivnější a zainteresovanější ve výuce čláci jsou, tím více je výuka baví.

Závadnou a bohužel častou chybou je, když si učitel osvojí jednu nebo dvě metody a těch se pak drží. Široký repertoár metod mu umožní průběh reagovat na celou řadu nových problémů, na něž při výuce nutně narazí, a mimoto zintenzivuje pozornost a zájem fláků. Rovněž u učitele pomůže vyrovnávat s rostoucími požadavky, které na něj mnohdy tvrdá úloha učitele bude klást. V moderní výchově platí zásada, že platí ten, kdo se přizpůsobí.

Existují i jiné důvody, proč stojí za to si do své učitelské dílny opatřit velkou sadu nářadí. Čláci se učí různými způsoby a pouze rozmanitost činností mu zajistí, že všichni plně využijí svých možností. Navíc díky rozmanitosti bude učení podstatně zajímavější a zábavnější zkušeností i pro učitele. Učitelé, kteří vyznávají jen jedinou metodu, nudí sebe i své fláky.

ích vyu ovacích metod, je dobré vzít si k srdci radu sira
Arnolda Baxe: šV–echo byste m li jednou vyzkou–et.õ P i výuce je v–ak ve skute nosti
t eba zkusit kařdou v c t ikrát, abyste zjistili, zda se osv d íla. Pokud se metoda neosv d í
jednou, m ěle to být sm la, pokud dvakrát, náhoda ó napot etí v–ak uřl z eřm p jde o pra-
vidlo.

Pokud vyu ující vyzkou–í co nejvíce vyu ovacích metod, bude sm lý. Jak se jasn
ukazuje v kapitole o u ení ze zku–enosti, pouze riskantní experimentování odhalí, které me-
tody mu vhodn poslouří.

Nem jme obavy, jestliffe u iteli napoprvé nebudou metody dob e fungovat nebo
jestliffe na n j t ída zpo átku hledí s ned v rou a málo spolupracuje. U itel má metody pro-
cvi ovat a brzy v–e pob ří jako na drátkách. A pamatujme ó komu se v za átcích u ení ne-
p íhodí řládná pohroma, ten málo experimentuje. [5]

CHARAKTERISTIKA UČITELE

Je jasné, že k tomu, aby byl učitel schopen používat moderní výukové metody je důležité znát jeho osobnostní charakteristiku, která nám ukáže, zda je učitel schopen se přizpůsobit novým metodám nebo zda je to pro něj problematické.

V málokteré jiné profesi hrají charakteristiky osobnosti zúčastněných subjektů tak velkou roli, jakou je tomu v případě učitele. Již u antických učenců se vytýčovaly požadavky na fládoucí rysy osobnosti učitele a tyto snahy byly formulovány J. A. Komenským a dalšími pedagogy teoretiky.

Zájem výzkumu o osobnostní charakteristiku učitele byl vyvolán a je stále stimulován snahami zjistit, zda tyto vlastnosti mají vliv na kvalitu, efektivnost a výsledky edukačních procesů. Konkrétně jde o zjištění toho, zda to, jak se fládí ve škole učitel a co se naučí, je závislé také na určitých rysech učitelovy osobnosti.

Windham (1988) ve své koncepci indikátorů efektivnosti edukačních procesů považuje za relevantní osobnostní charakteristiky učitele, tj. takové, je-li jsou vlastnostmi determinujícími kvalitu učitele tyto:

- stupeň učitelovy kvalifikace (dosaheného formálního vzdělání),
- rozsah výcviku,
- specializace (v pedagogice, oborech),
- věk,
- profesní zkušenosti,
- etnická příslušnost,
- verbální schopnost,
- postoje.

S těmito a dalšími charakteristikami, vymezenými jinými odborníky se pojí určité kontroverzní problémy. Například vztah mezi věkem a profesní zkušeností učitele. Jelikož rozsah kvality profesní zkušenosti učitele nemůže být jednoduchým způsobem měřen, používá se v pedagogickém výzkumu věk učitele nebo počet let strávených v učitelství jako

profesní zkušenost u uitelů. Avšak různé empirické výzkumy to nepotvrzují: v k u uitelů i délka jeho služby není jednoznačně ve významné korelaci se vzdělávacími výsledky studentů. Z toho vyplývá, že snabývání profesních zkušeností postupuje u uitelů jiným tempem (a nevíme přesně jakým) než časová délka služby v profesi. Na druhé straně jsou některé charakteristiky u uitelů, jejichž efekty pro edukační procesy jsou jednoznačně potvrzovány – například charakteristika označovaná jako verbální schopnost (verbal ability). Různé empirické analýzy prokazují, že u uitelova verbální schopnost, resp. komunikační schopnost, je asi nejvýznamnějším facilitátorem – vedle textu učebnice a jiných didaktických textů – podporujícím učení studentů ve školním prostředí. Tyto názory byly dosaženy zkoumáním verbálních projevů českých učitelů (Spaček, 1971) polských učitelů (Wojtczuk, 1993).

Podívejme se však na celkové působení různých osobnostních charakteristik učitelů jako determinanty edukačních procesů. Nebudeme se opírat o jednotlivé výzkumy, o těch je sice v této oblasti bezpočet, ale mohou se svými výsledky odlišovat. Budeme se opírat o metaanalýzy, tj. vyhodnocení výsledků již provedených empirických výzkumů (o metaanalýze podrobněji Průcha, 1995).

Podle Bloomovy metaanalýzy byly charakteristiky učitelů sledány jako jeden s determinujících faktorů pro variabilitu učení žáků, avšak s celkově slabým vlivem. Znamená to, že osobnost učitele má malý vliv na učební výsledky. Osobnost učitele sama o sobě není významně silným determinujícím faktorem určujícím výsledky edukačních procesů, nýbrž rozhodující jsou aktivity této osobnosti.

U učitelů jsou navzájem velmi odlišné vada osobnostních a profesních charakteristik, z nichž jen některé mají přímý vliv na efektivnost výuky (Anderson a Burns, 1989).

Tato teze se zakládá na výzkumných zjištěních o tom, že učitelé se odlišují svými postoji, motivacemi, zájmy, hodnotovými preferencemi, očekáváními atd., které přitom nekorelují s učebními výsledky studentů. Na druhé straně jsou potvrzovány vztahy mezi vlastnostmi učitelovy osobnosti a jeho chováním ve třídě. Zejména postoje, které si učitelé k jednotlivým žákům vytvářejí, se promítají do konkrétních komunikačních vztahů s těmito žáky. Příklad: U učitelů, kteří mají o některých žácích špatné mínění (jakofito o

ák m obracejí mén ásto, chválí je mén ásto, poskytují jim mén ásu na odpov di atd. nejl v p ípad jiných flák .

Charakteristiky u itele nemají p ímý vliv na prosp ch flák .

Za klí ový se pofladuje v této tezi výraz šp ímý vlivů. Teze netvrdí, fle charakteristiky u itel v bec neovliv ují prosp ch flák , nýbrfl konstatuje, fle tento vliv je spí-e nep ímý a zprost edkovatelný. [5]

V pojetí humanistické psychologie je výchova láskyplným um ním, ne plánovaným formováním. Porozum ní dít ti a jeho respektování, jsou d leflit j-í nejl jeho ovládání. Vychovávající vystupuje v roli pr vodce dít te a facilitátora jeho aktualiza ní tendence ve vývoji. Poskytuje zdroj u ení nejen v knihách a materiálech , zdrojem u ení jedinc je i on sám, jeho vlastní zku-enost. Výchova je zam ena nejen na facilitaci intelektuálního, ale i emocionálního ale i sociálního vývoje. ízení procesu u ení je sv eno subjektu u ení. Tím se rozvíjí jeho spoluzodpov dnost a osobní angaflenovanost v procesu u ení. Dosp lí se d lí o zodpov dnost za u ení d tí s fláky samými. Za prvotní je považováno sebehodnocení. Hodnocení druhými lidmi je považováno za druhotné. Tím jedinec získává v t-í my-lenkovou nezávislost, tvo ivost a v t-í sebed v ru. Výchova je zam ena individuáln . [10]

[5] PR CHA, Jan. Moderní pedagogika. 2. vydání Praha: Portál, 2002. ISBN: 80-7178-631-4.

[10] VACÍNOVÁ, Marie, LANGOVÁ Marta. Kapitoly z psychologie u ení a výchovy. 2. vydání Praha: Univerzita Jána Ámosa Komenského Praha, 2007. ISBN: 978-80-86723-42-6.

Postupy rozvoje tvořivosti

Jednoznačně nelze určit přesný systém metod, které vedou k rozvoji tvořivého myšlení. Schopnost řešit problémy je schopnost výjimečnou. Tvořivost je vzácný jev, ovšem si musíme uvědomit, že každý člověk má určité tvůrčí schopnosti. Ty se projevují v různých životních situacích. Rozborem činnosti tvořivých lidí byly odhaleny postupy, které uplatnili ve své práci. Ve vzdělávání je třeba použít takové metody a postupy, které rozvíjí tyto rysy činností, které charakterizují tvořivou osobnost. Pro vhodný výběr metod je v dnešní době nejvyšší obsah učiva, jeho složení a vymezení. Je třeba najít vhodný rozsah učiva i jeho obsah. Příkladkou tvořivosti je jeho rozsah i nedostatek.

Můžeme konstatovat, že není třeba oddělovat metody, které používají v dětech pracovníci a učitelé na základní škole. Vycházíme z myšlenky, že rozumová činnost je u všech lidí v podstatě stejná, rozdíl je v úrovni, ne v podstatě. Samozřejmě existují některé speciální metody, které užívají jen dospělí odborníci.

Každý autor přistupuje k definici tvůrčích metod jiným způsobem. M. Kofluchová (1995) uvádí následující systém metod, rozdělený podle fází řešení problémových úloh:

Základní metody rozvoje tvořivosti:

Všechny metody se dělí se podle fází řešení problému:

- metody používané ve fázi orientace (kladění otázek, pozorování, analýza zkoumání změn, testování, zjištění krajních možností, hledání analogie, protiklad, systémový přístup),
- metody použité ve fázi vytváření hypotéz (inkubace, iluminace, hypotéza řešení, projektování, variační postupy, vyústění v obecné teorie, studium literatury,
- metody použité ve finální fázi (určení kritéria hodnocení, poznávání alternativ a variant řešení).

Ostatní metody, které přispívají k rozvoji tvůrčích schopností (TRIZ, ARIZ, Sokratovská metoda, Asociační metoda, Semantická intuice, Brainstorming, Synektika, Metoda lodní porady).

řízení tvoří svého myšlení flák doporučení aktivizující metody výuky. Aktivizující metody můžeme definovat jako postupy, které při osvojování nových poznatků kladou důraz na samostatnou myšlenkovou činnost flák (Maňák, 1998). **Mezi aktivizující metody můžeme zařadit** (Maňák, Tmáec, 2003):

- diskusní metody (rozhovor, dialog, diskuse, brainstorming),
- problémovou metodu (metodu řešení problémových úkolů),
- didaktické hry,
- inscenáční a situační metody.

S ohledem na podmínky fyzika a pracovní činnosti lze v doporučení metody praktické práce flák (–kolní experimenty, práce v dílně, laboratorní práce).

Musí být však orientovány problémově

J. Maňák a V. Tmáec (2003) popisují ve své studii další postupy, které když jsou vhodně organizovány, kladou důraz na aktivitu flák, rozvíjí komunikaci a spolupráci a umožní její tvůrčí postupy. Výše zmíněná autoři je řadí do skupiny komplexních výukových metod. Od tradičních metod výuky (metoda výkladu, metody názorné demonstrační, metody praktické) a aktivizujících metod se liší tím, že se jedná o složitější metodické celky, které předpokládají roznošení, ale vždy ucelenou kombinaci a propojení několika základních prvků didaktického systému, jako jsou metody, organizační formy výuky, didaktické prostředí a životní situace, jejichž účinnost a životnost potvrdila praxe. Do této skupiny metod patří:

- ✓ skupinová a kooperativní výuka,
- ✓ partnerská výuka,
- ✓ kritické myšlení,
- ✓ projektová výuka (metoda),
- ✓ otevřenost učení,
- ✓ učení v životních situacích. [9]

Rozhovor a diskuse

Metoda rozhovoru je neodlittelnou součástí pedagogické komunikace. Jeho základem je komunikace v podobě problémového tázání, který se realizuje v otázkách a odpovídách. Základní strukturní prvek v každém rozhovoru je otázka a následná odpověď jako reakce. Otázka je v tom, pomocí které se snažíme něco dozvědět. Vzhledem k tomu, že je otázka řídicím impulsem rozhovoru, je třeba dbát na jejich formulaci (obsahová správnost, logická přesnost a jazyková forma).

Diskuse bývá označována za východisko některých alternativních metod. Ve výchovně vzdělávací praxi jí není věnována patřičná pozornost, protože je její přínos zejména v aktivizaci žáků. Základním znakem diskuse je vzájemné kladení otázek a následných odpovědí v rámci skupiny. Je to rozprava, výměna názorů na určité téma. Její přínos je v tom, že umožní žákům vyjádřit svůj názor a vyslechnout názor ostatních žáků. Tato metoda je vhodná tehdy, když chce učitel zapojit všechny žáky a zjistit jejich názory a postoje k danému tématu. Význam diskuse spočívá ve vyjádření vlastních myšlenek a v nácviku vystupování. Ve školní praxi je nutné žáky na diskusi připravit, protože vyžaduje určitou úroveň, aktivitu, samostatnost a sebedůvěru. Diskuse musí být plánovaná a dobře připravená. Velmi důležitá je téma debaty. To je nutné žákům sdělit předem, aby si mohli připravit dotazy, argumenty a připomínky (na základě studia informačních pramenů nebo zkušeností a zážitků). Diskusi je třeba promyšleně zorganizovat a řídit její průběh. Vedoucí diskuse (může to být i schopný žák) dohlíží na to, aby se dostali ke slovu všichni žáci. Také je třeba dbát na to, aby si žáci neskákali do řeči, nesouhlasili se, mluvili pokud možno krátce a srozumitelně. Je velmi prospěšné, když vedoucí vyzvedne hodnotné příspěvky a toleruje i názory krajně kritické. Na konci diskuse potom shrne a zopakuje dosažené výsledky. Po efektivní diskusi je třeba vytvořit mezi účastníky osobní kontakt. Proto je vhodné seskupit lavice do kruhu nebo polokruhu. Velmi důležitou podmínkou efektivnosti diskuse je vytvoření důvěrného ovzduší, jinak se účastníci diskuse nebudou se svými názory sdílet. I v případě diskuse se vytvořilo několik možností diskuse. Ve škole se nejčastěji aplikuje diskuse v malých nebo středně velkých skupinách.

a diskuse ve výuce znamená významné nejen pro aktivizaci žáků, ale i pro rozvoj jejich osobnosti. Rozvíjí všechny duševní funkce, procvičuje logický úsudek a kulturní vystupování. V neposlední řadě umožní užití kreativní postup při řešení mnoha problémů. Každý dobrý učitel by se měl v rámci možností zvládnout tyto metody jako jednu z cest k rozvoji samostatného a tvořivého žáka. [9]

3.1.2 Brainstorming

Metody brainstormingu, oblíbené ve vyspělých evropských zemích, v USA a v Kanadě, jsou založené na spontánním přinášení nápadů a vycházejí z jednoduchého postupu: Myšlení začíná tam, kde končí informace. Sama technika brainstormingu patří do kategorie interaktivních prezentací dovedností. Často ji používáme, chceme-li, aby skupina jmenovala celou řadu nápadů na dané téma nebo hledala co nejvíce kreativních řešení daného problému. Ale proč je vlastně tato technika tak dobrá? Co se ve skutečnosti děje? Jedná se o velmi efektivní metodu, která v sobě spojuje jak generování nových a odvozených myšlenek (tj. produkt šdivergentního myšlení), tak i zúžování početných možných variant směrem k té nejmarkantnější nebo jediné možné (tj. produkt škonvergentního myšlení). Studenti mají naprostou volnost vyslovit cokoli, co jim právě vytane na mysl, a to bez zábrán a strachu z případné kritiky. To znamená, že skupiny studentů přicházejí s novátorskými, často divokými myšlenkami, studenti rozvíjejí myšlenky ostatních členů skupiny a předkládají různé návrhy, které jsou následně po diskusi a vzájemné vazbě neprodleně uvedeny v život.

Zásady vedení brainstormingu

Zkuste být při brainstormingu co nejvíce v pozadí a dejte prostor svým studentům. Dobrý výsledek přináší taktika, při níž studenti - pokud možno - vědí sami. Dejte najevo, že všechny myšlenky jsou vítány a nikdo nebude kritizován. Vítejte i absurdní myšlenky, protože to velmi fládnoucí. Okamžitě zapisujte každý nápad bez toho, abyste jej bezprostředně hodnotili.

[9] PECINA, Pavel. Tvořivost ve vzdělávání žáků. 2. vydání Brno: Masarykova univerzita roku, 2008. ISBN: 978-80-210-4551-4. Str. 36-38

im ni s tím, fle n kdo se t eba zú astnit nechce nebo nechce p íspívat do diskuse v n kterých okamflicích ó aktivita by m la být spontánní a dobrovolná. Vyufflívejte moflnosti napsat nápad na líste ek a poslat ó jakmile se objeví, zviditeln - te tyto my-lenky pro ostatní (je moflné pov ísit papír s textem na st nu, promítnout zp tným projektorem, z po íta e dataprojektorem apod.). Velkou skupinu rozd lte do men-ích skupin - každá skupina bude individuáln pouffívat techniku brainstormingu a zapisovat my-lenky na papír. Nakonec vytvo te z my-lenek v-ech skupin jeden hlavní seznam (master list). Pokra ujte v brainstormingu tak dlouho, dokud se nové nápady objevují

Brainstorming jako nástroj aktivizace

Jako druh techniky je brainstorming vynikající nástroj pro zapojení, diskusi, opakování a také k dodání energie. Psychologové uvád jí d kazy, fle skupiny, které se zú astní brainstormingu, jsou v pln ní zadaného úkolu vytrvalej-í neffl jednotlivé osoby, a fle tato vytrvalost ze zv t-uje p ímo úm rn s velikostí skupiny. Ve -kolním prost edí touto skupinou m fle být t ída a brainstorming jedním z nástroj , který nám m fle pomoci t ídu zaktivizovat. Pokud postupujeme klasickým zp sobem prezentace nové látky z úst šu itele v-ev daō, t ída lín prospává a pod zdánlivým dojmem psaní si poznámek si klidn šesemeskujeō s kamarády. Mozky flák a student odpo ívají a jediný, kdo si dává námahu s p e-mý-lením, je u ítel.

Zkusme tedy role obrátit: nejprve bez dlouhého úvodu šp edhodímeō t íd téma a pak ufl jen pe liv zorganizujeme zapisování nápad a postupnými kroky postupujeme sm -rem k vy e-ení problému. Není v bec nutné, aby moderátorem brainstormingu byl práv u ítel. P ivyknou-li si studenti na tuto šhruō a její pravidla, bez obav nabídn te roli moderátora p ípadným zájemc m.

Pro je aktivní ú ast flák na e-ení problému tak d leffitá?

D vod je jist hodn , ale p ípome me ty nejd leffit j-í:

- podporuje praxi v logickém my-lení,
- probouzí emoce (kladné i záporné) a umoc uje profítky,
- podporuje p edstavivost,

- napomáhá budovat zdravé sebev domí,
- u í studenty koncentrovan vyjád ít sv j názor,
- napomáhá zbavit se trémy,
- u í práci v týmu,
- vyslovené otázky jsou motorem pro kladení dal-ích otázek,
- podstatnou m rou ovliv uje schopnost zapamatování. [13]

3.1.3 Problémová úloha

Problémovou metodu m fleme ozna ít jako typickou metodu heuristické výuky. Heuristika je v da která se zabývá tv r ím my-lením. Heuristická íinnost je zp sob e-ení problém . Podstata této metody spo ívá v tom, fle nesd lujeme flák m v domosti p ímo. Ve výuce je vedeme k tomu, aby bu zcela samostatn , nebo s p ím enou pomocí u ítele do-í k novým poznatk m vlastním my-lenkovým úsilím. Problémové vyu ování m fleme vymezit jako typ rozvíjejícího vyu ování, ve kterém je spojena aktivní badatelská íinnost flák s osvojováním poznatk , zorganizovaný s ohledem na stanovené cíle a na principu problémovosti. P ítom problémové u ení je u ební íinnost flák p í osvojování v domostí zp sob práce, která se d íje porozum ním výkladu u ítele v podmínkách problémové situace, samostatnou analýzou problémových situací podle možnosti s pomocí u ítele, formulaci problém m a jejich e-ení.

V ýchozí situace p í problémových u ení je problémová situace. Je to stav, kdy flák p í pln ní zadaného úkolu narazí na potífl, na n co neznámého, co neví a nem fle to vy e-ít na základ dosavadních poznatk (Oko 1966). Problémovou situaci u ítel navodí zadáváním problémových úkol , problémových úloh a otázek.

[13] Education Online. [online].2010, [cit. 2010-15-07]

<<http://www.educationonline.cz/view.php?cisloclanku=2004041601>>

Problémová situace plní ve výuce několik funkcí (Ka-par, 1982).

- má lábat upoutat žáka a vzbudit v nich zájem poznávat,
- vyvolá u žáka problém,
- vytvoří situaci, kdy vzniká potřeba poznávat, ale není to možné pomocí poznatků, které žák již získal,
- pomůže žákovi odhalit podstatu problému a hledat cestu k jeho řešení.

Problémové situace ve výuce mají různý charakter. Jedna z typologií problémových situací je rozděluje podle úkolu, který mají žáci vykonat. Úkol je takový prvek činnosti, který je zaměřen na dosažení daného cíle.

Proto také máme problémové úkoly, které mají neznámou v oblasti podmínek, způsobu nebo cíle úkonu.

1. Problémové úlohy s problémem v oblasti cíle úkonu mají zejména teoretický charakter. Jejich cílem je objasnit podstatu daného jevu a získat nové znalosti, které jsou nutné pro vysvětlení příslušného jevu. V ekonomice jsou typické úlohy, připravené žákovskými nebo demonstračními příklady, vedoucí k pochopení ekonomických pravd.
2. Problémové úlohy s problémem v oblasti způsobu úkonu. To jsou ve většině případů praktické úlohy. V ekonomice to jsou ekonomické úlohy nebo úlohy na ověření sestavení grafu apod..
3. Problémové úlohy s problémem v oblasti podmínek úkolu jsou úkoly, které vznikají při osvojování dovedností, například při hledání bodu zvrátu.

Problémová metoda je velmi náročná na učitelovu přípravu. Ta spočívá v přípravě problémových úkolů. Přítom učitel vychází ze stanovených cílů. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že vhodný výběr učiva, jeho zpracování a nalezení optimální formy, které u žáka navozuje příhodné problémové situace, spočívá v učitelově pedagogickém mistrovství.

Projektová metoda organizuje látku jako sadu projektů neboli ucelených celků, je-li by upoutaly čtenáře svým konkrétním cílem. Čtenáři pracující na provedení projektu získávají určitě v domě a dovednosti, je-li jsou pak vlastním úkolem učení a projekt sám se stává jen prostředkem k tomuto účelu. Každý projekt staví čtenáře před sadu otázek neboli problémů, soustředěných se k těmto jednotlivým idejím. Projekt přetvořuje kolní život.

Projekt nepřekládá látku ve formě slovních formulací k memorování, nýbrž přináší podmínky, za nichž čtenáři zkouší svou podnikavost, rozhodování, aktivitu. Právě jistý stupeň nesnadnosti, jisté množství překážek, má v projektech udržet čtenáře v zájmu. Tam, kde jsou překážky, za jiná myšlení. Projektem se usiluje o těsnou souvislost myšlení a praxe. Zde rozvíjí se z řetězce čtenářských aktivit a aktualizací poznatků odstraňuje se přeměna ucelené látky vedoucí k vytvoření nějakého výrobku, výtvarného nebo slovesného produktu.

Otázka rozsahu posuzuje se různě :

- velké projekty (meziodvětvové, trvající dny až týdny),
- projekty drobné. [12]

Projekt je úkol nebo série úkolů, které mají čtenáři plnit buď v rámci individuálně, ale někdy i ve skupinách. Čtenáři se mohou často více méně sami rozhodovat, jak, kde, kdy a v jakém sledu budou úkoly provádět. Projekty mívají zpravidla otevřený konec není samostatné práce. [4]

[12] Kamarádová, Zdenka. [online].2011, [cit. 2011-02-06] <<http://zdenka-projekty.bdnnet.cz/>>

[4] PETTY, Geogrey. Moderní využití. 3. vydání Praha: Portál, 2004. ISBN: 80-7178-978-X.

li to vedení školy a nadšení pedagogického sboru, probíhají projekty celokolní, které mají jednotné téma a podílejí se na nich učitelé všech výukových předmětů. Například jeden den v měsíci se nekoná běžná výuka a učitelé pracují dle svého zájmu ve vybraných projektových skupinách. V závěru bývají celokolní konference, kde jednotlivé skupiny prezentují svoji práci. (např. Energie pro každého, Praha 2000, Školka a nebe)

Vzhledem k náročnosti výše uvedeného způsobu i skutečnosti, že ne každý učitel má chuť projektovou výuku užívat, se často objevují projekty v rámci 263 předmětů, kdy se dohodnou dva učitelé mezi sebou, nebo jeden vyučující propojí svoje aprobační předměty společnou tematikou.

Nejčastěji forma projektové výuky je užívána v jednom předmětu jako jednorázové projektové práce k probíranému úvodu (buď jako domácí práce nebo kombinované, kdy pracují na problému v hodinách a doma zpracovávají získané informace), touto cestou může učitel výuku nejen oživit, ale mnohdy se tak dle dovedí daleko víc, než by se stihlo při výkladu. Dležitou složkou takovéto výuky je, aby učitel umožnil žákům prezentovat svoji práci před ostatními. [4]

3.2 Virtuální univerzity

Vzdělávací proces s využitím elektronických médií lze chápat velmi široce jak z hlediska zájmu společnosti jako celku, tak i v komerčním-informačním pojetí, které se dnes v souvislosti s použitím internetu stále více prosazuje. Zejména v souvislosti s rozvojem celoživotního vzdělávání se v praxi virtuálních univerzit objevují silné tendence k zjednodušenému pragmatickému pojetí vyučovacího procesu, které se z ekonomických důvodů snaží minimalizovat své náklady na výuku včetně nahrazování špičkové práce experta a učitele. Nabídky on-line výukových kurzů velmi často redukují vzdělávací proces jen na to, které základní aktivity jako je například učení a výcvik v kontextu předávání obecných znalostí a dovedností, poradenství spojující v řešení konkrétních problémů v praxi a publikování, které je prostředkem komunikace s ostatními kolegy a vytváření trvalého fondu know-how apod.

[4] PETTY, Geogrey. Moderní vyučování. 3. vydání Praha: Portál, 2004. ISBN: 80-7178-978-X.

Z hlediska souasných výzkum model u ení a vyu ování nelze ve vzd lávací praxi virtuálních univerzit opomíjet pot ebu neustále aktivizace studenta, spolupráci experta se studentem i mezi studenty samými, individuální p ístup v etn nabídky pr b fné konzultace problému a diagnostiky výsledk u ení studenta. Zastoupení a intenzita využití t chto faktor je jedním z rozhodujících ukazatel kvality každého vzd lávacího kurzu. V tomto kontextu je tak i ve v-ech formách šelektronického vyu ováníø velmi podstatné prolínání obou základních paradigmat výuky ó klasického behaviorálního pojetí a aktivizujícího moderního p ístupu. [7]

3.3 Multimédia

Specifickou kategorií pom cek tvo í multimédia. P sobí soub fní na n kolik smyslových receptor , takfe se zesiluje názornost a prohlubuje osvojení informací. Multimédium je interaktivní digitální prost edek spojující text, tabulky, animace, obrazy, fotografie, schémata, ilustrace, grafy, mapy, zvuk, mluvený komentá , videoí .. U ící se subjekt do n j aktivně vstupuje a zasahuje prost ednictvím uřivatelského rozhraní. Mezi multimediální u ební pom cky pat í nap . výukové softwary, funk ní modely stroj , didaktické po íta ové hry nebo multimediální výukové prezentace. Jejich poufití je vázáno na pot ebné vybavení- multimediální po íta s p íslu-nými periferními za ízeními. [8]

[7] DEMJAN UK, Nikolaj. Univerzita v novém miléniu. 1. vydání Praha: Plze , 2004. ISBN: 80-86473-62-7.

[8] MEDLÍKOVÁ, Olga. Lektorské dovednosti Manuál úsp -ného lektora. 1. vydání Praha: Grada, 2010. ISBN: 978-80-247-3236-7.

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

II. PRAKTICKÁ ÁST

V praktické části jsem provedla kvantitativní výzkum s fláky a u iteli.

Kvantitativní výzkum je metoda standardizovaného v deckého výzkumu, který popisuje jevy pomocí prom nných (znak), které jsou sestrojeny tak, aby m ily ur ité vlastnosti. Výsledky takových m ení jsou pak zpracovány a interpretovány, nap íklad s využitím statistiky. Kvantitativní výzkum se oproti kvalitativnímu výzkumu zam ũje na rozsáhlejší společenské otázky a zkoumá tedy v t-í okruh informací.

Ke kvantitativnímu výzkumu jsem pouffila následující techniky:

- a. dotazník se studenty VTMlogistiky, o. p. s. v P erov ,
- b. rozhovor s vyu ujícím p ímo na pracovi-ti.

Stanovila jsem si za cíl tohoto výzkumu ur it pomocí kvantitativního výzkumu a to dotazníkem se studenty a pohovorem s u iteli na VTMur it a navrhnout moderní výukové metody, které by jak vysoké škole logistiky v P erov zefektivnily jejich výuku Ekonomiky, tak výuku Ekonomiky obecn ě a daly tak flák m v t-í prostor k získání v domosti a dovedností.

U dotazníkového ěet ení bylo mým cílem íseln ě charakterizovat dostate n velký a reprezentativní vzorek a maximáln ě objektivním zp ůsobem zjistit názory respondent ě .

Dotazníkové ěet ení jsem provád ěla na VTMlogistiky, o. p. s. v P erov . Jedná se o soukromou Vysokou školu, která sídlí v centru P erova. [11]

[11] Augur Consulting [online].2010, [cit. 2010-05-06] < <http://www.augur-consulting.cz/metody/kvantitativni-vyzkum.html#reprezentativni-dotaznikove-reseni>>

Vysoká škola logistiky o. p. s (dále jen V^TLG) je soukromá technická vysoká škola neuniverzitního typu, nabízející - jako jediná v ČR - dva první stupně terciárního vzdělání (Bc., Ing.) v jediném studijním programu Logistika (B3713 Logistika a N3713 Logistika).

Hlavním cílem studijního magisterského a bakalářského programu je připravit odborníka pro konkrétní profese v logistice dopravy, služeb, cestovního ruchu a v informačním managementu, nabídnout zájemcům z různých oblastí logistických systémů (dopravci, poskytovatelé služeb) - ale i z dalších oblastí - možnost získání vysokoškolského vzdělání ve studijním bakalářském oboru Logistika dopravy, Logistika služeb, Logistika cestovního ruchu a Informačním managementu i s ohledem na to, že podobný studijní program není v současné době na žádné vysoké škole v České republice.

Součástí vzdělání je také poskytnout základní teoretické znalosti z oblasti matematiky, fyziky, logistiky, operačního výzkumu a informatiky aplikovatelných v různých částech logistických systémů (doprava, dopravní infrastruktura a soukromých i veřejných službách). Tento základ je doplněn o ekonomické a právní disciplíny v dopravě, managementu a službách a s jejich využitím je u absolventa vytvořen předpoklad řešení praktických problémů právních procesů a procesů v oblasti poskytování služeb.

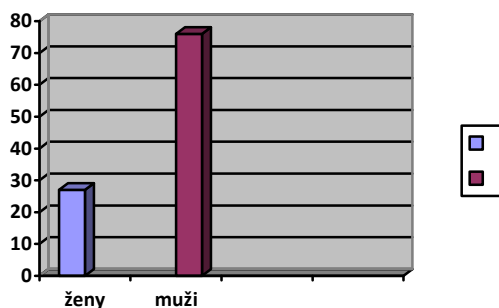
Dotazník se studenty VTM

Celkem jsem oslovila 150 studentů. Cílem byla kapacita přednášek a seminářů, do kterých jsem poslala dotazníky. Dotazník ve vyučovací hodině rozdala vyučující a poprosila je svým jménem za vyplnění dotazníku. Zpět se mi vrátilo 103 vyplněných dotazníků. Bohužel z toho ve 5 případech nebyla vyplněna 2. strana, studenti vyplnili pouze první stranu a dotazník neotočili, aby vyplnili druhou stranu. Dle mého názoru měly vyučující oznámit studentům, že má dotazník 2 strany, ale tuto skutečnost jsem vyučujícímu neoznámila.

Dotazník je vložen do přílohy 1. Zpracované dotazníky poskytnu k nahlédnutí při obhajobě diplomové práce.

Otázka 1

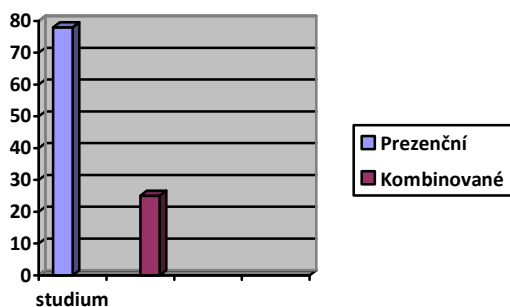
V první otázce se klasicky zaměříme na pohlaví. Smyslem je zjistit, kolik žen a kolik mužů vyplnilo tento dotazník. Celkem vyplnilo dotazník 27 žen a 76 mužů.

Otázka 2

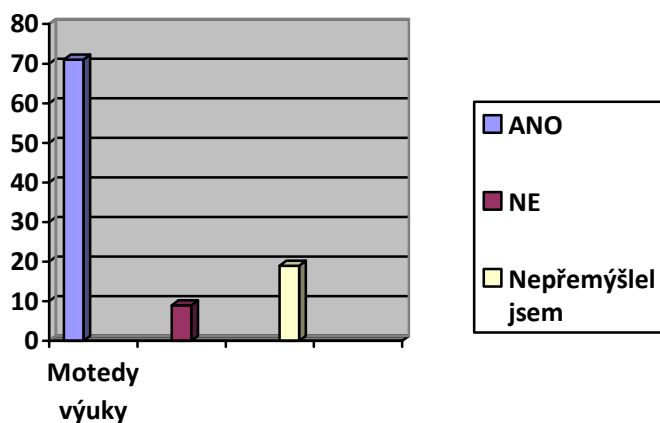
Průměrný věk zkoumané skupiny studentů je 24 let. Tento věk odpovídá, jelikož se jednalo o studenty 4. a 5. ročníku. V České republice je tento věk o dva roky nižší, tedy 22 let. Je to způsobeno tím, že škola je soukromá a většinou ji studují ti studenti, kteří se na neplácí státní škole nedostali nebo jsou to finančně nezávislí studenti, kteří se pro studium VTM rozhodli později než po maturitě.

Jedná se o formu studia, dotazník jsem poskytla jak vyu u jícím, kte í u í kombinované studium, tak studium prezen ní. Prezen ní studium je tak zastoupeno 75 % a kombinované studium 25 %.

Otázka . 4

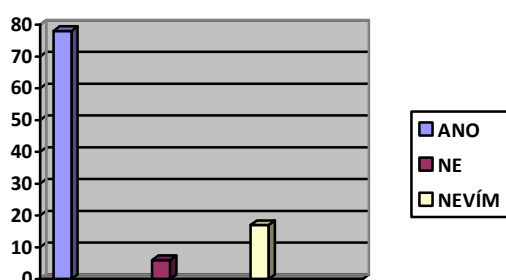
Zde jsem se dotazovala na otázku, zda metody výuky spl ují studentovo o ekávání. Na otázku . 4 odpov d lo 71 student , fle metody výuky spl ují jejich o ekávání. Dev t studentu odpov d lo, fle metody nespl ují jejich o ekávání, cofl je 9 % z celkového po tu. Toto íslo je pom rn vysoké, z toho vyplývá, fle by výuka m la být více aktivizující tak aby studenty více zaujala.

Otázka . 5

Otázka .5 zní: Považujete výukové metody na Vaší škole za moderní?

Šlo o odpovědi 78 studentů, šlo o 6 studentů a neví 17 studentů. Následující otázka vypovídá o tom, že zájem o výuku není ze strany studentů velký. Pokud 17 studentů neví, zda je výuka je výuka moderní a 6 studentů ji považuje za nemoderní, vypovídá tento celkový počet o pasivní studentů.

Otázka . 6

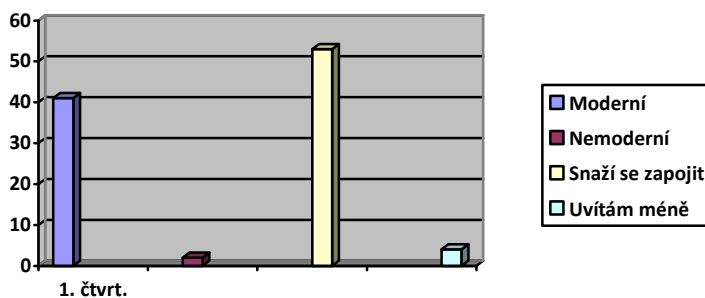
Co si představujete pod pojmem moderní výukové metody? (stručně popište) Odpověď na otázku napsalo pouze 24 studentů, ostatní studenti buď otázku prošli nebo neodpověděli. Z 24 studentů odpovědělo 43% studentů příklady z praxe, příklady z praxe. Další 36% studentů odpovědělo práce na PC. Další studenti odpověděli v rozsahu dvou až tří odpovědí byly: simulace, brainstorming, kola hry.

Otázka . 7

Které nové moderní metody byste na Vaší fakultě přivítali? Otázka . 7 byla rovněž otevřená s odpovědí, stejně jako otázka . 6.. Které moderní výukové metody by studenti na své škole přivítali, 80% studentů napsalo výukové programy na počítači. Tyto výukové programy kolegiálně nepoužívají.

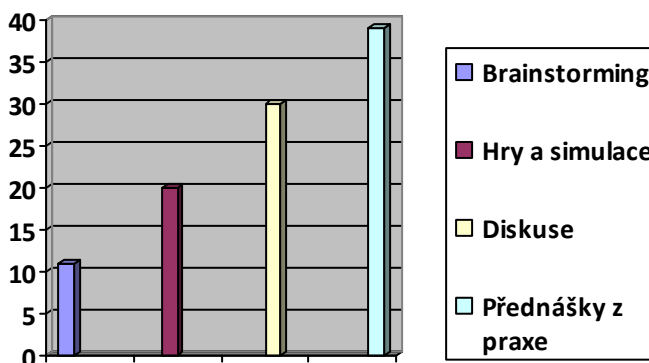
Otázka . 8

Výuku na VTMlogistiky považuje za moderní 41 student , za nemoderní výuku považují 2 studenti, 53 student zhodnotilo, že vyučující se snaží zapojovat do výuky prvky moderních metod, 4 studenti by uvítali méně moderní výuku. Tato otázka nám vypovídá o tom, že vyučující jsou obeznámeni s moderními metodami a zapojují je do výuky.

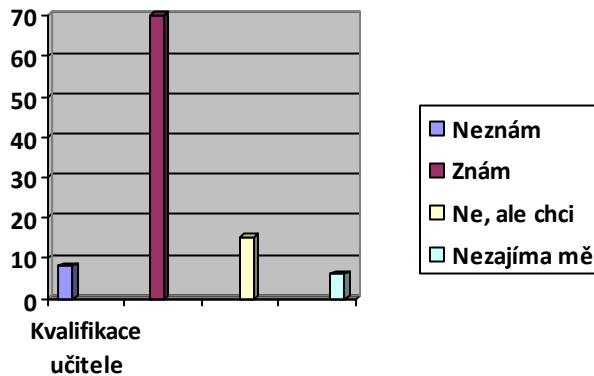

Otázka . 9

V této otázce jsem poskytla studentům na výběr, které metody by byly pro jejich vzdělání v praxi přínosné. Brainstorming považuje za přínosné 11 studentů, hry a simulace považuje za přínosné 20 % studentů, diskuse 30 % studentů a přednášky z praxe by přivítalo 39 % studentů. Tato otázka vypovídá o tom, že studenti rádi přivítají tyto aktivizující metody do své výuky.

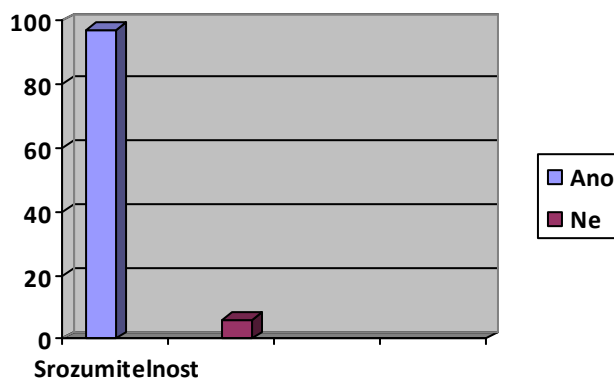

Znáte kvalifikaci a praxi svého učitele ekonomiky? Tuto otázku považuji za velmi důležitou v osobním vztahu mezi studentem a učitelem, pokud student zná učitelovu praxi, je schopen na ni j vzhlídnět jinak, nejl kdyfl o svém vyu učjím nic neví.

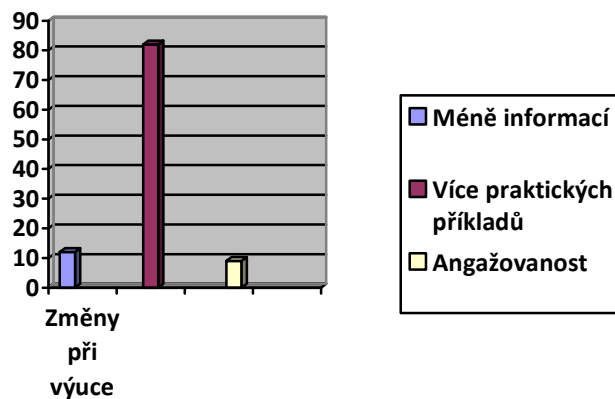

Otázka . 11

Zdá se Vám výuka na Vaší škole srozumitelná? Na výb r jsem dala klasicky dv odpov di ano a ne. Jelikofl to, jak srozumiteln vyu učjící látku vysv tluje, je velmi důležitá a pro studenta hraje p i pochopení látky velkou roli.

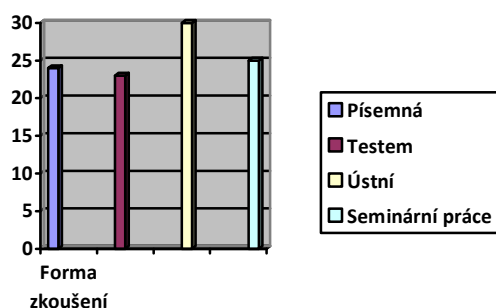
Co byste změnili při výuce ekonomiky na Vaší škole? Méně informací by uvítalo 12 studentů, více praktických příkladů by uvítalo 82 studentů, tedy celých 80 % studentů. V té angažovanost u žitelé při výuce by uvítalo 9 studentů, tedy 10 % studentů.

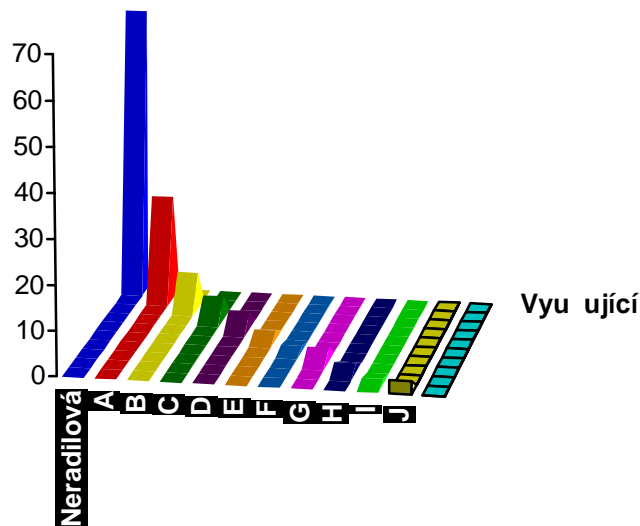
Otázka . 13

Jakou formu zkoušení v ekonomických předmětech preferujete?

Písemnou formu zkoušení preferuje 24 studentů, 23 studentů raději písemný test. Ústní zkoušení preferuje 30 studentů. Seminární práci, kterou by studenti vypracovali na zadané téma by uvítalo 25 studentů. V tomto případě jsou možnosti celkem vyrovnané, proto je třeba říci, že každému studentovi vyhovují jiné možnosti, a proto každému studentovi vyhovují jiné možnosti.

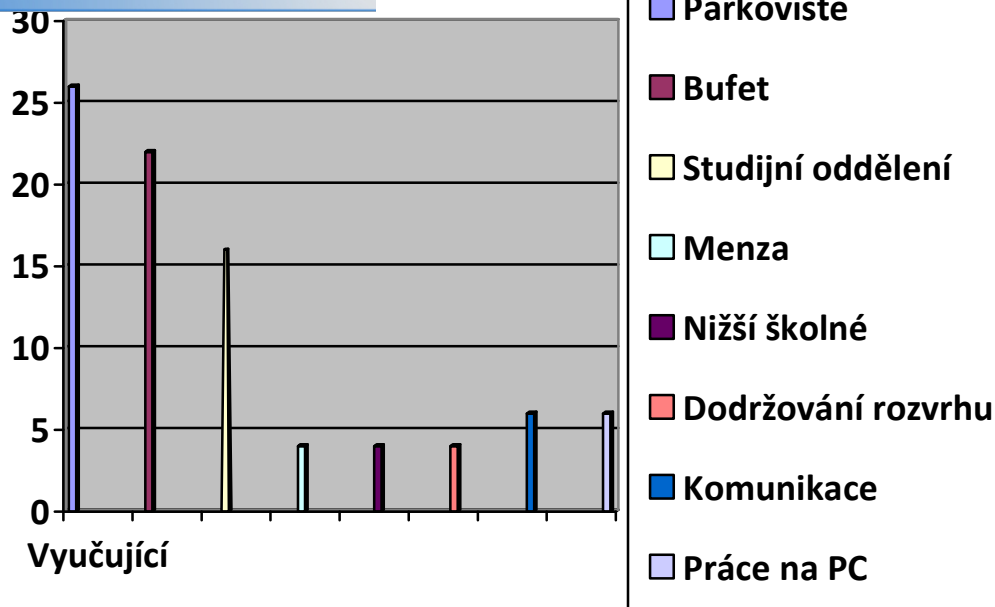
Při otázce . 14 m zajímali u itelé, kte í zaujali fláky se svými výukovými metodami. fiáci napsali 12 jmen. Je pro m j výzkum zajímavé, fle Ing. Hana Neradilová získala nejvíce hlas a to 63 hlas , zárove m flu srovnat její p ístup k výuce, jelikofl paní Ing. Neradilová pat í mezi ty vyu ující, s kterými jsme provád la kvantitativní výzkum. Ing. Neradilovou jsem ve výzkumu ozna ila jejím jménem, jelikofl m k tomu dala svolení. Ostatní u itele jsem ozna ila písmeny kv li ochran osobních údaj . Pokud bude fakulta mít zájem, výsledky jí individuáln p edlofím.

Otázka . 15

Charakterizujte, co byste cht li zm nit na VTMlogistiky v P erov ? Zde studenti uvád li r zné názory. Jelikofl jsem na této vysoké škole p edná-ela, tak m bylo jasné, fle parkovi-t bude nejv t-ím problémem. Studenti by uvítali: parkovi-t , bufet, více ú edních hodin na studijním odd lení, menza, nif-í kolné, dodrfování rozvrhu ze strany u itel , komunikace s vy-ími ro níky, studentské akce, vybavenost PC u eben, wifí po celém areálu školy, mofnost pracovat na PC pozd do ve era.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Výzkum jsem prováděla z v t-iny na VTMlogistiky, o. p. s. v P erov a jeden výzkum mám na St ední zdravotnické -kole ve Zlín , kde vyu uje moje kamarádka, která m poskytl nejvíce praktických poznatk . S kařdým vyu ujícím jsem komunikovala ohledn dne-ního -kolství, moderních výukových metodách a o jejich pouřití. Poté jsem vyu ující poprosila, aby m zpracovali práci na témata, o kterých jsme diskutovali. Tyto zpracované práce m poslali na email. Práce jsem pak pouřila jako kvantitativní výzkum s osobním dotazováním.

Názory vyu ujících ponechávám v takové stylistické podob , jakou mn vyu ující p edali. Názory jsem nem ěnila, v-echny uvedené názory jsou ve stejné podob , a to z d vo-d , abych nezkreslovala názory vyu ujících.

Vyu ující . 1

Ing. Marta Tichá, v k: 35 let, stav: vdaná - 3 d ti.

Odu ených let: 1 rok vyu uje Ekonomiku na St ední zdravotnické -kole Zlín

Kdyřl jsem ukon ěla bakalá ské studium U ěitelství odborných p edm t , p edstavovala jsem si, jak jednou v praxi budu vyu řřvat aktivizující metody výuky. Umi ovala jsem si, ře moje hodiny ekonomiky budou poutavé a zajímavé a řáci budou u ivo hltat v-emi smysly. Necht ěla jsem být jako v t-ina u ěitel , se kterými jsem se doposud setkala, vyu řřvající pouze jedinou metodu výkladu. Je-t ěnřl jsem u ěitelství za ěla studovat, zaujala mne kniha Geoffreye Pettyho řModerní vyu ováníř, která velmi ětiv popisuje jak řáky u ěit, motivovat, hodnotit apod.. Myslela jsem, ře p eřest tyto rady do praxe bude velmi jednoduché a zábavné. Jak to tedy dopadlo?

Uřl kdyřl jsem se chystala na svou první hodinu ekonomiky, uv domila jsem si, ře to asi nebude tak snadné. P emy-řela jsem jak ud ělat zajímavý úvod do hodin ekonomiky pro studenty zdravotnické -koly, kte ři tento p edm t m ěli pouze jako dopl kový. S řal-řmi hodinami jsem zři-ovala, ře nevím jak nau ěit řáky ekonomická fakta poutavou formou. Má výuka sklouzla po v t-inu řasu k výkladu dopln ěný o Powerpointovou prezentaci. Snaha klást student m otázky k zamy-ření p ěnā-ř pozornost maximáln ě pár nad-enc . Jako nejza-

k kvízy, křížovky a doplňovačky. Ty se, ale spíše hodí k procvičování a opakování. Za celý školní rok se mi podařilo pouze dvakrát připravit skupinovou práci a poučít se podle Tlakovského o výuce. Mohla jsem se stokrát vymlouvat na absenci učebnic ve výuce ekonomiky, na nízkou motivaci žáků a množství probíraného učiva, ale byly by to jen výmluvy. Pochopila jsem, že práce učitele spočívá v dobré a promyšlené přípravě a první rok učení, je opravdu nejnárovnější. Také jsem zjistila, že pokud se mi v hodině podařilo zapojit žáky do výuky a zaujmout, odcházela jsem pak s dobrým pocitem i domů. Proto stále přemýšlím jak pracovat v hodinách ekonomiky a jaké metody používat, aby i žáci měli možnost v hodinách pracovat a aktivně se zapojit.

Zatím jsem došla k tomu, že jsem v podstatě nedodržela rady z mé oblíbené knihy a nechala se spoustou práce stáhnout ke stereotypu. V podstatě je důležité dle stávajících metod výuky tak, aby vyhovovaly žákům i učiteli. Je nutné vyzkoušet různé metody a zjistit, které vyhovují právě našim žákům a taky právě probíranému učivu. Stereotyp nejen žáky nudí a nemotivuje, ale ubíjí i motivaci a nadšení učitele. Pro hodiny ekonomiky bych doporučovala práci s problémovými úlohami, které propojují práci ve škole se životními situacemi. Také diskuse a kritické myšlení, je dobré u žáků rozvíjet. Dnes jsem přesvědčena, že žáci by z ekonomiky měli umět věci vysvětlovat a dávat do kontextu, chápat významy a používat, nejlépe umět správné pojmy a definice. U některých témat je pak dobré používat inscenované metody a hraní rolí. K opakování pak využívat již zmíněné didaktické hry, které podle mé zkušenosti chytí v úvodu a příjemně ovlivní atmosféru hodiny. Co se týče moderních metod výuky, pak bych doporučovala využívat informační technologie. Použití prezentací nám umožní zobrazovat množství materiálů, které byste v učebnicích těžko hledali. Dále využít videa nebo již zmíněných materiálů na internetu připravených v podobě spousty důležitých informací zabalovaných do zajímavé formy s následnou možností diskuse o podobě. Také si myslím, že i využívání interaktivních tabulí je pro žáky nové a inspirující. V čem je tedy problém? Pro stále učíme stejně? Zde jsou mé postřehy: příliš rozsáhlý obsah učiva zaměřující se na pojmy a definice neznalost praktického použití moderních metod (nikdo nás to učitelé ve škole nenaučil), strach z reakce studentů na novinky, delší příprava, která nedojde finančního a nikdy žádného ocenění ze strany vedení školy, nemoderní vybavení škol – myslím, že tabule a křídlo pro výuku moderního ekonomického myšlení nestačí, malá motivace žáků (je sice na učiteli motivovat své žáky, ale v dnešní době je to čím dál těžší).

Ing. Jana TMarcová, V k: 28 let, Stav: svobodná

Odu ených let: 3 rok vyu uje Ekonomiku podniku na VTMlogistiky, o. p. s . v P erov

V sou asné dob je velice obtížené zaujmout fláky a studenty na –kolách. P ed n ko-
lika lety nebyla mofnost poufívat PC, internet, mobilní telefony tak, jak v sou asné dob .
D ti jsou navyklí na odli-ný zp sob íivota, my-lení, a tomuto se musí (je otázka, jestli musí,
nebo se za to jen schováváme) p izp sobovat i p ístup k nim. P ekopává se systém vzd lá-
vání, který u nás byl tradi ní, fungující, bezproblémový, a otázkou je, jestli toto se d je pro-
to, fle n co je objektivn pot eba zm nit, í proto, fle n kdo musí vykonat n jakou ínností,
nebo je to úmysl, jak z chytrého a vzd laného národa ud lat poslu-nou a ni emu nerozumící
masu. Pro m níme maturity, vzd lávací programy, í ?

Moderní je samoz ejm poufívat moderní metody výuky. Afl za n kolik let se ukáfle,
jak moc byly ú ínné a pomohly p i vzd lávání. Ur ít musíme jít s dobou, m nit obsah výu-
ky (n kterých p edm t) a p izp sobovat je dob , ale zavedené fungující v ci nemusíme
m nit. Pouze je doplnit moderní technikou, ta nás ale nesmí pohltit a zneufívat, ale my ji
musíme um t poufít tam, kde je to vhodné.

E-learningová výuka m fle být velice nápomocná za p edpokladu, fle je vhodn
zpracována, pracujeme v p íznivém uflivatelském prost edí, tuto í jsou odborníci pro švede-
ní na dálku, text nás vede, jsou do n j vlofeny ukázky, grafy, obrázky, videa, odkazy, a
hlavn , a to je nejd leffit j-í, je tato forma výuky poufita v p edm tu, pro který je to vhod-
né! Je rozdíl u ít fyziku a d jepis respektive popisné v dy, p edm ty a ty, ve kterých je veli-
ce d leffité poznat, jestli u ívu flák, student, porozum í. I toto umí vhodn zpracovaný e-
learning, ale ur ít to bude náro n j-í nefl popisné v ci.

Projektová výuka je výborná pro propojení p edm t , které spolu souvisí v praktic-
kém íivot . Je chybou, pokud se student zam í úzce na jeden p edm t (nap . ú etnictví),
jiným pohledem studuje právo. Do toho p ídejme jazyk (a jakékoliv dal-í p edm ty, které
jsou do souvislosti) a máme krásný projekt, který studenta nau í vid t souvislosti, které jsou
pro praxi, pracovní íivot naprosto b ínné. V tomto p ípad leffí na vyu ujících jednotlivých
p edm t velká práce a zodpov dnost, protofle kaflký musí odhlédnout od svého p edm tu,

statní a spolupracovat. Nehledí na případné antipatie jako klovku. Každý musí vystoupit o stupeň výše a vidět v celku komplexně (právo + ústavní etnické + ekonomika, jedno bez ostatních nejde).

Moderní metodou je i nový přístup k výuce – brainstorming, tady máme narazit na neinovativní studenty, nevýrazné, nekomunikativní, nezajímající se o věc. Exkurze mohou být součástí výuky, na kterou se pak dá spousta věcí prakticky ukázat. PC jsou fláky a studenty od tak daleko jejich útlých let vyušlívány, nicméně se ukazuje (u nás konkrétně), že málokdo umí PC využívat pro praktické věci, výuku, pomoc při výpočtech, zpracování textů. V-ichni pod tímto pojmem vidí pouze internet a hry, praktické použití se jich téměř ani nedotklo.

Moderní metody ano, ale tam, kde je to vhodné, motivovat tím fláky a studenty, zpestřit výuku, ale nenahrazovat v domosti.

Vyu uující . 3

Mgr. Jana Tvarcová, v k: 59 let, stav: vdaná - 2 d ti

Odu ených let: 5 rok vyu uje Kvantitativní metody v ekonomice na VTMlogistiky v P erov .
Vyu uje celkem jifl 38 let.

D íve se kladl d raz na pam ové u ení, fláku byla p edkládána fakta, ta se musel nau it,
u itel zkou-el vlastn to, jak flák od íká nau ený text.

Modernizace: Klade d raz na logické my-lení, flák by m l hledat spojitosti a sám navrhnout
postupy e-ení. Aby bylo dosafleno optimálního cíle, je t eba oba tyto aspekty vhodn spojit,
nebo ani pam , ani logika samostatn není e-ením. Jestlife lov k o problému nic neví,
nem fle jej dále rozvíjet nebo e-it.

V ur itém období bylo pam ové u ení velmi odsuzováno. U itel, který cht l po flácích aby
si n co zapamatovali, byl vystaven p inejlep-ím velké kritice ze strany vedení -koly a hlavn
rodi , nebo šzbyte n p et floval fláky.õ asto zazníval názor: ŠNic si nemusím pamato-
vat, v-e si najdu na internetu.õ

Rozumní lidé ale pochopili, fle tudy cesta nevede. Kdo nemá fládné základní v domosti, a
technické, humanitní, filosofické, není schopen posuzovat situace, vyvozovat logické záv ry
a tudífl nic nového, smysluplného a uflite něho ani nevymyslí.

Optimálním e-ením je spojení logického my-lení a ovládnutí minimáln základních
znalostí v daném oboru. Velkým p ínosem je v-eobecný rozhled. I technik by mohl být ma-
lým filosofem a kulturn vzd laným lov kem. Tak by se m li ke vzd lání stav t u itelé a
p edev-ím -kolský systém. Vhodné kombinování metod - výklad ó samostatná práce - pro-
blémové úlohy ó skupinové vyu ování je podle mého názoru e-ením.

Velkou a d leflitou roli v procesu vzd lávání hraje motivace. Studenti by m li mít pot ebu
se vzd lávat, u it se novým v cem, objevovat. S lítostí musím konstatovat, fle to v na-ích
-kolách není pravidlem. Pro ? Na to nedovedu odpov d t, nebo nechci odpovídat.

...t fláky ke studiu a to bude ta nejmodern j-í metoda. Ex-
kurze do skute ných pracovních provoz . N co se mi zalíbí a chci toho dosáhnout. Techni-
ka nám pomáhá v-ude ó je t eba, abych jí rozum lí . proto budu studovat.

Vyu ující . 4

Ing. Hana Neradilová, v k: 27 let, stav: svobodná

Odu ených let: 2 roky vyu uje Mikroekonomii a Makroekonomii na VTMogistiky v P erov

Jak se Vám u í v dne-ní dob moderních technologií?

Nejsem tak stará, abych zafila kalamá a husí brk, takže vcelku dob e :-)) d kuji za optání.
Je prokázáno, že to co flák jen sly-í, toho si udrží v dlouhodobé pam ti mén nejl kdyfl látku
sly-í a vidí p ed sebou. Takže n co na tom bude za plus.

Které moderní techniky ve výuce pouffíváte?

Pokud je moderní technikou výuky pouffívání PC, prezentace v powerpointu a v sou asné
dob se u ím na interaktivní tabuli. Snáním se i o projektovou výuku.

Jak se Vám jeví dne-ní -kolství a fláci, jejich pozornost?

No hr za d s!! Blbý to je jak bedna blata, pozornost zaujme snad jen m j velký výst ih.
Dne-ní -kolství produkuje nesamostatn uvaflující jedince a bohufel moderní formy výuky,
kdy mají v-e p ed sebou na plátn promítáno, to docela podporuje... ufl si neum jí ud lat ani
vlastní výpisky. Jen tup opisují body, které zvolil vyu ující a sami nejsou schopni poslou-
chat a zaznamenávat si vlastní poznámky.

Tak si n kdy íkám, že meotar a slajdy byly lep-í. A zbytek jsme jen sly-eli a co si zapsali, to
jsme m li. Do knihovny, aby se sami pídili po v d ní....to ani netrefí.

4.4 Návrhy k podpoře moderního vyučování

V tina vyučujících na začátku své učitelské kariéry se těší, jak bude používat aktivizační výukové metody, ale jejich hodina bude zábavná a kreativní. Studenti se budou sami od sebe hlásit a zapojovat do výuky. Vize je to krásná, ale realita v praxi mnohé odradí a díky náročnému pípravě a nezájmu studentů musí své představy přehodnotit a vyučují pak klasickou výkladovou metodou.

Všichni vyučující se pozastavují nad morálkou studentů a nad kolektivismem, které se po revoluci v roce 1989 rychle změnilo. Největším problémem pro vyučující je disciplína a morálka studentů. Při mých pohovorech jsem vždy slyšela: šel jsem studovat, my jsme se tak nemorálně k učiteli nechovali, i když jsme měli výhrady, nedovolili jsme si vyučujícímu nic podotknout a měli jsme k učiteli respekt, který dnes studenti nemají. I podle učitelských zkušeností s vyučováním před rokem 1989 popisuje, že studenti byli snalivější, lépe se připravovali. Ale setkala jsem se s takovým názorem, že učiteli si klade podmínky, které musí student splnit, aby předem absolvoval. Respekt a charisma u učitele je daný a někteří vyučující ho mají a někteří ne.

Základní moderní metodou je promítání látky na tabuli pomocí počítačového programu Powerpoint, kdy vyučující přednáší a vše co přednáší, promítá na tabuli. Je pravda, že tato metoda není dle výzkumu ani tak efektivní a to proto, že student bezhlavě opisuje a z látky nic neví. Dle některých názorů je dleflité látku první vysvětlit a mít o ní kontakt se studentem a až potom používat Powerpoint.

Můj dotazníkový výzkum na VTMlogistiku, o. p. s. v Praze dopadl pro vyučující ekonomických předmetů velmi dobře. V tina studentů považuje výuku ekonomiky za srozumitelnou, dobře ji chápou a vyhovuje jim, že vyučující zapojují moderní prvky do výuky. Jsou samozřejmě výjimky, kterým tyto moderní metody výuky nevyhovují, ale to je dáno

n problémem je praktická stránka výuky ekonomiky, na které –kola jifi za ala pracovat. Studenti uvítají zpest ení výuky nap . simulace firmy, zapojit do simulace celý proces založení firmy, prost edí firmy, nákup materiálu, obchodování na burze, nástrahy konkurence atd.. Simulace logistického prost edí by pro VTMlogistiky, o. p. s. v P erov byla ideální volbou. Student pot ebuje vid t a hlavn vyzkou–et si v praxi jak takový proces logistiky pracuje v ideálních podmínkách, tak i v podmínkách, které ideální nejsou a kladou v praxi p ekáfičky, které potom student jako zam stanec musí být schopen e–it. Doporu uji zapojit simulaci ekonomických produktu zapojit do výuky a tento projekt potom zhodnotit p i zápo tu. Tyto programy jsou velmi nákladné a –koly nemají –anci ze základního rozpo tu –koly tyto programy nakoupit. Je d lefité na tyto produkty sehnat pe–níze v podnikatelském sektoru nebo se spojit s Vysokou –kolou informatiky, kde takové programy je možno vyvíjet v rámci studia. Vypracovat projekt p es dotace EU je výborná volba.

Paní Ing. Hana Neradiová, která popisuje sv j vztah ke –kole a motivaci pro u í v mém výzkumu velmi kriticky, získala od flák nejvíce bod a to 63 bod . Tato u itelka, jak já ji znám, se staví ke své profesi velmi voln , p ípravy má kvalitní, ale je schopna stát si za svým názorem a bez podmínek, které má, nepustí studenta dále ke zkou–ce. Je to p itom navenek veselá, mladá a krásná flena, která povafuje svoje povolání tro–ku jako ne–t stí. Je znechucena studenty, kte í se chovají nemoráln a nedodržují její podmínky k p íprav i k zápo tu. Na druhou stranu pí–e, fle student není v dne–ní dob schopen vykazovat výsledky, nap . studovat v knihovn . Student dle jejího názoru je schopen pouze v ci kopírovat z internetu a myslet si, fle vyu ující to nepozná.

Dal–í moderní výukovou metodou na vysokých a st edních –kolách jsou v dne–ní dob interaktivní tabule, ty na této –kole chybí. Já jsem vid la tuto interaktivní tabuli v praxi a byla to výborná zku–enost. Vyu ující se bez problému propojil s multimediálními kanály. Sledovat takto vysv tlovanou látku bylo velmi zajímavé a jako studenta by m to bavilo o moc více nefi klasická výkladová metoda. D lefité a velmi asov náro né je samoz ejm zpracování daného tématu a p enos na interaktivní tabuli. Problémem je, fle asová náro –nost není vyu ujícímu proplacena, samoz ejm se snafi d lat svou práci s láskou, ale tohle zpracování by m ly být vyu ujícímu ohodnoceny navíc.

praxe vyuujících. Z vlastní zkušenosti můžu napsat, že jedná o látku, kterou neznám z praxe není pro studenta ani vyuující tak přínosné, jak když mám v daném oboru praxi. Sama na VTMlogistiky, o. p. s. jedná o logistiku širšího kontextu EU a mé praktické poznatky dělají výuku zajímavější. Bylo by v českém prostředí výborné nastolit metodu, kterou používají v Německé spolkové republice. Pokud student absolvuje pedagogickou fakultu je přijat na rovnou pracovní úvazek. V tuzemsku se jedná o nadnárodní společnosti, kde si student projde výrobním procesem, obchodním oddělením i technickým zázemím, samozřejmě se jeho pracovní náplň směřuje k jeho specializaci.

Důležitostí zprávné vazby od studentů, kterou VTMlogistiky, o. p. s. nemá je výzkum ve formě anonymních dotazníků, kde je zkoumaná úroveň úžitku, názory, negace, pozitivní, volnost při vyjadřování. Použití tohoto výzkumu pro školu má velký význam. Tímto bych chtěla udělat závěry, zejména, přehodnotit situaci ke stylu vyučování a studenti budou více spokojeni.

Cílem mé bakalářské práce bylo zhodnotit moderní výukové metody v ekonomice a navrhnout metody, které chybí v ekonomických podmínkách na vysokých školách. Použila jsem vlastní výzkum, který jsem vyhodnotila a stanovila metody, které by studenti uvítali a které chybí v dnešních výuce na vysoké škole. Mezi navržené metody jsem stanovila tvorbu fiktivních firem pro ekonomické podmínky, povinnou praxi uitelů v prosperujících firmách. Interaktivní tabule s multimediální komunikací.

Přemýšlela jsem o základním požadavku jak uplatnit moderní výukové metody efektivně tak, aby studenta zaujaly a byly respektovány, jak školou, tak studenty a učiteli. Základem celé této problematiky je učitel, ten učivo vykládá a formuje tak studenta k přemýšlení. Učitel a jeho kladné charisma je základem k efektivnímu vyučování. Po rozhovorech s učiteli a studenty jsem přišla k závěru, že nejde o leflit učitelova důvě a jeho předpoklady k učitelské profesi. Taky jsem byla student a vzpomínám si na výjimečné učitele a na ty, kteří učitelů prostě neuměli, a se snažili, jak mohli, byla jejich snaha nulová. Doba je velmi moderní, nové technologie a materiály nutí učitele k stále propracovanějším metodice. Učitelé mají spoustu moderních prostředků, které používají k výuce. Do inovace školství v České republice jde ročně ze státních prostředků přibližně 12 miliard korun na inovaci materiálů a pomůcek. Náklady neustále rostou a je filozofickou otázkou, zda jsou tyto prostředky využívány efektivně.

Studenti kladou na své učitele stále větší požadavky, učitele naopak musí držet krok s dnešní moderní dobou a neustále se vzdělávat a nacházet nové možnosti k výuce ekonomiky. Na kterém učitel může bez problému dále moderní výukové metody zařadit do svých přednášek a seminářů, jiní učitelé mají velké problémy držet s moderní dobou krok. Je to vředy na charakteru vyučujících. Existuje jednoduchá odpověď učitel se prostě musí učitelem narodit, ne se jím stát. V dnešní době panuje trend, že vyučuje ten, kdo má titul, jelikož je tak nastavena vzdělávací politika v ČR. A je to velká škoda, potom přednáší učitelé jen proto, aby pracovali a měli mzdu, ovšem kantořinu neberou jako poslání ale jako povolání. Důležitým aspektem je taky vstřícnost a chování vyučujících. Učitel má být pro žáka autoritou, pokud autoritou není, nastává velký problém a žák není schopen učitele respek-

moderní výukové metody jaké uzná za vhodné, ale flák není schopen na ně reagovat.

Každý učitel by si měl uvědomit náročnost svého povolání, a uflákně o náročnost fyzickou i psychickou. Učitel si také musí uvědomit, že ovlivňuje a formuje znalosti a chování studentů, proto je mým přáním potkávat v českém školství mnoho učitelů s odbornými znalostmi používající moderní výukové metody, myslící hlavně na studentovo dobro a jeho rozvoj.

RATURY

- [1] GAJDOŤOVÁ, Eva., HERÉNYIOVÁ Gabriela. Rozvíjení emo ní inteligence flák . 1. vydání. Praha: Portál 2006. ISBN 80-7367-115-8.
- [2] RÝDL, Karel. Inovace –kolských systém . 1. vydání Praha: ISV nakladatelství 2003. ISBN: 80-86642-17-8.
- [3] VATŤUTOVÁ, Jaroslava. Profese u itele v eském vzd lávacím kontextu. 1. vydání. Brno: Paido nakladatelství 2003 ISBN: 80-7315-082-4.
- [4] PETTY, Geoggrey. Moderní vyu ování. 3. vydání Praha: Portál, 2004. ISBN: 80-7178-978-X.
- [5] PR CHA, Jan. Moderní pedagogika. 2. vydání Praha: Portál, 2002. ISBN: 80-7178-631-4.
- [6] ŤVEC, Vlastimil. Od implicitních teorií výuky k implicitním pedagogickým znalostem . 1. vydání Brno: Paido, 2005. ISBN: 80-7315-092-1.
- [7] DEMJAN UK, Nikolaj. Univerzita v novém miléniu. 1. vydání Praha: Plze , 2004. ISBN: 80-86473-62-7.
- [8] MEDLÍKOVÁ, Olga. Lektorské dovednosti Manuál úspěšného lektora. 1. vydání Praha: Grada, 2010. ISBN: 978-80-247-3236-7.
- [9] PECINA, Pavel. Tvo ivost ve vzd lávání flák . 2. vydání Brno: Masarykova univerzita roku, 2008. ISBN: 978-80-210-4551-4.
- [10] VACÍNOVÁ, Marie, LANGOVÁ Marta. Kapitoly z psychologie u ení a výchovy. 2. vydání Praha: Univerzita Jána Ťmosa Komenského Praha, 2007. ISBN: 978-80-86723-42-6.
- [11] Augur Consulting [online].2010, [cit. 2010-05-06]
< <http://www.augur-consulting.cz/metody/kvantitativni-vyzkum.html# reprezentativni-dotaznikove-reseni>>

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ine].2011, [cit. 2011-02-06] <<http://zdenka-projekty.bdnet.cz/>>

- [13] Education Online. [online].2010, [cit. 2010-15-07]
<http://www.educationonline.cz/view.php?cisloclanku=2004041601>

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

SYMBOL A ZKRATEK

O.P.S Obecn prosp –ná spole nost

VTM Vysoká –kola.

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Příloha 1: Dotazník se studenty VTM logistiky, o. p. s. v Praze

DOTAZNÍK

VÝUKOVÉ METODY - Vysoká škola logistiky, O. P. S. Přerov

Milí studenti, prosím o vyplnění tohoto dotazníku pro zpracování praktické části mé bakalářské práce na téma:

„Moderní metody výuky v ekonomice“.

Dotazník je anonymní.

Při výběru možností v dotazníku, vyplňte vždy jen jednu možnost.

Všeobecná část

- 1) Jsem muž žena

- 2) Můj věk

- 3) Jsem student denního nebo kombinovaného studia

- 4) Splňují metody výuky na této škole Vaše očekávání ?
ANO NE NEPŘEMÝŠLEL(A) JSEM NAD TÍM

- 5) Považujete výukové metody na Vaší fakultě za moderní ?
ANO NE NEVÍM

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

nem moderní výukové metody ? (stručně popište)

7) Které nové moderní metody byste na Vaší fakultě přivítali ? (stručně popište)

Část týkající se ekonomických předmětů

8) Výuka ekonomiky na Vaší fakultě je:

- a) moderní
- b) není moderní
- c) vyučující se snaží zapojovat moderní prvky do přednášek
- d) je opravdu velmi moderní, někdy bych uvítal(a) něco konzervativnějšího

9) Které z těchto metod považujete za přínosnou pro Vaše vzdělávání:

- a) brainstorming
- b) hry a simulační hry
- c) diskuse
- d) přednášky z praxe
- e) jiné:

10) Znáte kvalifikaci a praxi svého učitele ekonomiky:

- a) ne, nikdy nám svou odbornost nesdělil(a)
- b) ano, na začátku nás informoval(a)
- c) ne, ale byl(a) bych rád(a), kdyby tak učinil(a)
- d) nezajímá mě to

...iky na Vaší fakultě srozumitelná:

ANO

NE

12) Co byste změnili při výuce ekonomiky na Vaší fakultě:

- a) méně informací
- b) více praktických příkladů
- c) větší angažovanost učitele
- d) jiné:

13) Jakou formu zkoušení v ekonomických předmětech preferujete:

- a) písemnou formu
- b) formou testu
- c) ústní formu
- d) praktickou formou (např. zpracování seminární práce na ekon. téma-
ta)

14) Napište jméno učitele, který Vás při výuce svými výukovými metodami nejvíce zaujal: (můžete napsat jedno nebo více jmen)

15) Ve stručnosti charakterizujte, co byste chtěli změnit na fakultě logistiky (všeobecně):

Děkuji za Váš čas při vyplňování tohoto dotazníku.

Hezký den přeje

Ing. Veronika Vogeltanzová